

SEVENTH SESSION
CHAIRMAN: ASSOC. PROF. DR. AYŞE MENTEŞ GÜRLER
23 MAY 2014 FRIDAY 09.00-10.15

AVRUPA BİRLİĞİ VE TÜRKİYE'DEKİ DENEY HAYVANLARI GÖNENCI İLE İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELERİN KARŞILAŞTIRILMASI

Serdar İzmirli,¹ Aşkın Yaşar²

¹ Assoc. Prof., Selçuk University, Faculty of Veterinary Medicine, Dept. of History of Veterinary Medicine and Deontology, Konya, sizmirli@selcuk.edu.tr

² Prof., Selçuk University, Faculty of Veterinary Medicine, Dept. of History of Veterinary Medicine and Deontology, Konya, ayasar@selcuk.edu.tr

Genel olarak hayvanların yaşam kalitesini artırmayı hedefleyen hayvan gönenci bilimi, deney hayvanları özelinde yaşam şartlarını iyileştirmek için konuyu etik bir yaklaşımla ele alarak toplumun ve bilim dünyasının dikkatini bu konu üzerine çekmektedir. Türkiye'nin Avrupa Birliği adaylığı sürecinde mevzuat çerçevesinde konunun değerlendirilmesi, bu bilim alanının gelecekteki durumunu gönenc kriterleri ve etik değerler bağlamında anlamak için oldukça önemlidir.

Çalışmada, AB ve Türkiye'de deney hayvanları gönenci ile ilgili belirlenen mevzuat karşılaştırmalı olarak değerlendirildi.

AB'de deney hayvanlarının korunmasına yönelik olarak ilk kapsamlı yasal düzenleme 1986 yılında yürürlüğe giren 86/609/EEC sayılı "Deney ve Diğer Bilimsel Amaçlı Kullanılan Hayvanların Korunmasına İlişkin Konsey Direktif"tir. Daha sonra bu Konsey Direktifinde değişiklikler yapan 2003/65/EC sayılı Direktif 2003 yılında yürürlüğe girdi. Hayvan gönenci bilim alanında yeni bilimsel bilgilerin ortaya çıkması, toplumların bu konuda duyarlılıklarının artması ve benzeri faktörlerin etkisiyle AB'de daha kapsamlı yasal bir düzenleme ihtiyacı doğdu ve 2010 yılında yürürlüğe giren 2010/63/EU sayılı "Bilimsel Amaçlı Kullanılan Hayvanların Korunmasına İlişkin Konsey Direktifi" ile konunun yasal bağlamda daha kapsamlı bir hale getirildiği belirlendi.

Türkiye'de deney hayvanlarıyla ilgili ilk yasal düzenleme 2004 yılında "Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Deney Hayvanlarının Korunması, Deney Hayvanlarının Üretim Yerleri ile Deney Yapacak Olan Laboratuvarların Kuruluş, Çalışma, Denetleme, Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik" ile, ikincisi ise 2006 yılında yürürlüğe giren "Hayvan Deneyleti Etik Kurullarının Çalışma, Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik" ile yapıldı. Son olarak 2011 yılında yürürlüğe giren "Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Hayvanların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmelik" ile konunun gönenc boyutunun AB düzenlemelerine paralel olarak kapsamlı bir şekilde ele alındığı tespit edildi.

AB ve Türkiye'de konuyla ilgili mevzuat çalışmaları etik ve gönenc çerçevesinde bir bütün olarak değerlendirildiğinde Türkiye'deki yasal düzenlemelerin, özellikle de 2011 yılında yürürlüğe giren yönetmeliğin, deney hayvanları gönenci konusunu mevzuat çerçevesinde AB ile uyumlu hale getirdiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Deney hayvanları; Hayvan gönenci; Mevzuat

COMPARISON OF EUROPE UNION AND TURKEYS LEGAL REGULATIONS OF EXPERIMENTAL ANIMALS WELFARE

Generally animal welfare science aims to increase the quality of animals' life. It is try to attract the societies and science attention to animal welfare and improve the life standards of experimental animals with ethical approach. Furthermore, it is quite important to understand the future of this scientific field that connected with welfare criteria's and ethics value at the process of Turkey's candidacy of Europe Union.

Laws in EU and Turkey which related to animals welfare were evaluated with comparative approach.

The first comprehensive legal arrangement is "Council Directive 86/609/EEC of Regarding the Protection of Animals Used for Experimental and Other Scientific Purposes" came into force in 1986, in EU. Then, Directive 2003/65/EC of the European Parliament amending Council Directive 86/609/EEC, entered into force in 2003. EU needed more comprehensive legal arrangements because of the new scientific knowledge's at animal welfare science, increase the sensitivity of societies and other related factors. This was "Directive 2010/63/EU on the Protection of Animals Used for Scientific Purposes".

In Turkey, first legal regulation regarding experimental animals was "The Regulation Concerning the Protection of Animals Used for Experimental and Other Scientific Purposes and the Establishment, Operation and Inspection of the Places for Breeding of Experimental Animals and of the Laboratories to Perform Experiments" came into force in 2004 and the second was "The Regulation Concerning the Working Procedures and Principles of the Ethics Committees" took effect in 2006. By the "Regulation Regarding the Protection and Welfare of Animals Used for Experimental and Other Scientific Purposes" that entered into force in 2011, bring the welfare point of the topic parallel to the EU regulations.

When animal welfare law studies evaluated in EU and Turkey within the context of ethics and welfare, Turkish legal arrangements especially the last regulation entered into force in 2011, bring Turkey's regulations coherent to EU's animal welfare laws.

Keywords: Experimental animals; Animal welfare; Legislation